

Valmisteluohjeita Voyager-kirjastolle ennen liittymistä Melindaan

Aikataulu

Valmistautumiseen, testauksiin, oman tietokannan tutkimiseen ja mahdolliseen siivoukseen, koulutuksiin ja aineiston siirtoprosessiin (load) kannattaa varata noin 1,5 kuukauden ajanjakso.

Replikoinnin asetusten säätämiseksi täytyy varata noin yksi päivä henkilölle/henkilöille, jotka hoitavat kirjaston Voyager SysAdmin-clienttiä ja tuntevat MARC 21:n ja luettelointikäytännöt.

Tietueiden ajaminen Melindaan aiheuttaa kirjastossa noin 2-3 päivän mittaisen katkon luetteloinnissa. Sinä aikana asiakaspalvelu ja lainaus toimivat normaalisti, myös niteitä ja varastotietueita voi tehdä ja muokata. Ainoastaan uusien bib-tietueiden luominen ja vanhojen muokkaaminen on pysähdyksissä.

Tehtävät ja työjärjestys

Ennen tietueiden ajamista Melindaan:

Liittyjäkirjastossa / omassa tietokannassa:

- Aikataulun laatiminen ja resursointi, yhteyshenkilöt (projektin vastuu, luettelointi, tekninen)
 - Suunnittelun ja seurannan apuna toivotaan käytettävän Metiva-wikin [suunnittelu- ja seurantalomakkeita](#)
- Luettelointi- ja kuvailutyöprosessien selvitykset
 - aineiston hankinnan prosessi
 - ennakotiedot
- Kokoelmien evaluointi
 - poistot
 - siirrot (esim. Varastokirjastoon)
 - yhdistämiset
- Tietokannan laatu - tutkittava omaa kantaa ja tehtävä mahdollisesti tarvittavaa siivousta ja poistoja
 - poistettava mahdolliset omat tuplatietueet
 - tarkastettava mm. että aineistot on kuvailtu oikeilla aineistokoodella
 - korjattava edellisten konversioiden aiheuttamat mahdolliset virheet
 - mietittävä kirjastokohtaiset huomautukset ja niiden sijainti
 - vaihtuvamittaisista kentistä mahdolliset tyhjät osakentät pois
 - merkistöt tarkistetaan ja korjataan siten, että ääkköset ovat composed-muodossa ja muut diakriitit decomposed-muodossa
 - merkistökorjausta varten ajetaan omaan Voyager-kantaan SQL-kysely:

```
select distinct bib_id from bib_data where REGEXP_LIKE
(dump(record_segment, 1016), '^.*(41|61|4f|6f),cc,
(88|8a).*$');
```

 - palauttaa listan bib-tietueista, joiden merkistöissä on korjattavaa
 - jatkokäsittely tarvittaessa KK:n kanssa
 - työskentelyn apuvälineenä voi käyttää esim. Voyagerin Global Data clienttiä, MarcEditiä tms. massakorjaustyökalua.
- Tekniset valmistelut
 - [asennettava Alephin luettelointiklientti](#) luetteloijien koneelle ja testattava IP-avaukset ja portit
 - päätettävä ja ilmoitettava KK:lle mitä aineistoja ja kokoelmia EI haluta ajettavan Melindaan
 - Location codet, suppress in opac -tietueet, muut mahdolliset tarkat poimintakriteerit
 - Lista esim. LOCATION_ID, LOCATION_CODE, LOCATION_NAME, LOCATION_SPINE_LABEL, LOCATION_OPAC, SUPPRESS_IN_OPAC, LIBRARY_ID, MFHD_COUNT -perusteilla
 - ilmoitettava KK:lle pääkäyttäjien tiedot käyttäjätunnusten tekemistä varten
 - tehtävä itse käyttäjätunnukset omille luetteloijilleen
 - ilmoitettava KK:lle haluttu LOW-tag eli Melindassa käytettävä tietokantatunnus
 - tietokantakohtainen
 - pituus maksimissaan viisi merkkiä
 - Voyagerin SysAdmin klienttiin Bulkimport-rule [replikointia](#) varten (tarvittaessa yhdessä KK:n kanssa)
 - ilmoitettava KK:lle kirjaston viralliset nimimuodot eri kielillä Melindan OPACin eri kieliversioita varten
 - suomi
 - ruotsi
 - englanti

Melindan testikantaa voi halutessaan käyttää harjoitteluun.

Kansalliskirjastossa:

- testataan tietokantaa ja analysoidaan dataa yhdessä kirjaston kanssa
- tehdään ja testataan tuplaintentiosäännöt Melindaan
- replikoinnin ja Bulkimport-rulen säätäminen (yhdessä kirjaston kanssa)
- tuki ja ohjeet sekä koulutus

Tietueiden loadin jälkeen

- *tarkistetaan, että kaikki on sujunut kuten pitää* ja omat tietueet näyttävät Melindassa siltä kuin pitääkin.
- Käsin tarkistettavaksi jääneiden tietueiden käsittely.
- Usein myös replikointiasetukset vaativat viilaamista käytännön Melinda-luetteloinnin aloittamisen jälkeen.

Koulutukset

Kansalliskirjasto järjestää Melindaan liittyville kirjastoille päivän mittaisia [koulutuksia](#) Melindassa toimimisesta sekä Aleph-järjestelmän käytöstä. Sopiva hetki koulutukseen osallistumiselle on hieman ennen tuotannon aloittamista Lindassa. Ennen koulutusta on tärkeää hallita nykyinen Voyagerin luettelointitoiminto sekä ISBD-ohjeistoon perustuvat Kirjastoaineistojen kuvailusäännöt ja MARC 21 -formaatti.

Koulutuksissa on rajallisesti paikkoja, joten kaikki uudet Melinda-luetteloiijat eivät valitettavasti mahdu mukaan Kansalliskirjastossa pidettäviin koulutuksiin. Toiveena on, että koulutuksiin osallistuvat perehdyttäisivät edelleen muuta oman kirjastonsa henkilökuntaa.

Tutustu luettelointiklienttiin ja sen toimintaan, ota koulutukseen mukaan jotain luetteloitavaa, tutustu/palauta mieleen luettelointi- ja sisällönkuvaailun sovellusohjeet.

[Melindan toimintaohje](#) toimii tukena käytännön luettelointia aloitettaessa.

Aineistot

Kaikki kirjaston aineisto voidaan luetteloida Melindaan. Halutessaan kirjasto voi kuitenkin jättää pois kokoelmia tai aineistoryhmiä joita ei halua näkyvän yhteisessä ympäristössä.

- Musiikkiaineisto: jää tässä vaiheessa pois. Siihen liittyviä kysymyksiä sevitetään Musiikkityöryhmässä.
- Osakohteet: jäävät pois toistaiseksi. Niitä tutkitaan ja testataan vielä KK:ssa.
- Opinnäytteet: Jatkokeskustelua tarvitaan kuinka menetellään. Nyt Melindassa ei ole asiasta yleistä linjausta, yliopistojen käytäntö on ollut hajanainen. AMKeissa uusimmat opinnäytteet menevät nykyisin Theseukseen, vanhimmalle aineistolle ei ole haettu lainauslupia tekijöiltä.
- E-aineistot: Mitä kaikkea tähän katsotaan kuuluvan, kuinka paljon aineistoa on, käyttöoikeudet, minkälaisia prosesseja näihin liittyy?
- Hankintatietueet: Voidaan luetteloida Melindaan minitietueina joita muut voivat tarvittaessa käyttää ja täydentää.
- Varasto-, erikois-, maakunta- ym. kokoelmat: voidaan jättää pois Melindasta, mutta aineisto voi myös olla Melindassa vaikkei sitä esim. lainattaisikaan kirjaston ulkopuolelle (vrt. Fennica)

Sivun sisälllys

- [Aikataulu](#)
- [Tehtävät ja työjärjestys](#)
- [Koulutukset](#)
- [Aineistot](#)